

Modern fizika... 2020-10-15.

Név (olvashatóan) :

1. ZH

Neptun kód (olvashatóan):

A

Aláírás :

1. Az **E** elektromos térerre és a **B** indukciós térerre felírható hullámeqyenlet a következő két törvényből vezethető le:

- a. Elektrosztatika. Gauss törv.-e és a Faraday törv.   b. Magnetosztatika Gauss törv.-e és a Faraday törv.   c. Amper-Maxwell törv. és a Faraday törv.   d. Magnetosztatika Gauss törv.-e és az Amper törv.   e. egyik sem

2. Az elektromágneses síkhullámban az **E** elektromos tér és a **B** indukciós tér maximális értéke közötti kapcsolat:

- a. $E_0 = B_0$ b. $E_0 = cB_0$ c. $cE_0 = B_0$ d. $E_0 = B_0/c$ e. egyik sem

3. Az elektromágneses síkhullám impulzussűrűségét a következőképpen adhatjuk meg (itt az **u**: energiasűrűség, **S**: Poynting vektor nagyságának átlaga és **c**: fénysebesség):

- a. $\frac{u}{c}$ b. $\frac{S}{c^2}$ c. uc d. Sc e. egyik sem

4. Az elektromágneses síkhullámban a tér egy adott tartományában az EMH energiája (**W**) és az impulzusa (**p**) közötti kapcsolat:

- a. $W = \frac{p^2}{2m}$ b. $W = pc$ c. $W = \frac{p}{c}$ d. $W = \frac{p^2}{c}$ e. egyik sem

5. Egy EMH-t emittáló pontforrástól **r** távolságban a Poynting vektor nagyságának átlaga (arányos):

- a. $\sim \frac{I}{r}$ b. $\sim \frac{I}{r^2}$ c. $\sim \ln r$ d. $\sim -\frac{I}{r}$ e. egyik sem

6. Az elektromágneses síkhullám fénynyomása:

- a. $\frac{I}{c} I_{(int.)}$ b. $\frac{I}{c} \langle S \rangle_{\text{átl.}}$ c. u d. uc e. egyik sem

7. Egy 2 ps-os lézérimpulzus hossza a térben:

- a. 6 mm   b. 0,6 mm   c. 0,66 mm   d. 60 μm e. egyik sem

8. Egy $2u$ sebességgel haladó úrhajó üldöz egy u sebességgel menekülő másik úrhajót (1D probléma). A gyorsabb úrhajóban ülő megfigyelőhöz képest az üldözött úrhajó relatív sebessége:

a. $v^* = \frac{-u}{1 + \frac{2u^2}{c^2}}$ b. $v^* = \frac{-u}{1 - \frac{2u^2}{c^2}}$ c. $v^* = \frac{u}{1 - \frac{2u^2}{c^2}}$ d. $v^* = \frac{u}{1 + \frac{2u^2}{c^2}}$ e. egyik sem

9. A $\mathbf{K}$ laboratóriumi koordináta-rendszerben az x tengellyel párhuzamosan elindítanak egy lézernyalábot, amelynek a jellemző hullámhossza λ . A $\mathbf{K}$ -hoz képest v sebességgel mozgó $\mathbf{K}'$ koordináta-rendszerben ennek a fénynek a hullámhosszát λ' -nek mérik, ahol:

a. $\lambda' = \lambda \sqrt{\frac{1 - \frac{v}{c}}{1 + \frac{v}{c}}}$ b. $\lambda' = \lambda \sqrt{\frac{1 + \frac{v}{c}}{1 - \frac{v}{c}}}$ c. $\lambda' = \lambda$ d. $\lambda' = \lambda \frac{1}{1 + \frac{v}{c}}$ e. egyik sem

10. Az EMH-k spektrális (hullámhossz szerinti) felosztása alapján:

a. A gamma hullámokra jellemző hullámhossz 10^{-12} m   b. Az infravörös hullámokra jellemző hullámhossz 10^{-7} m   c. Az ultraibolya hullámokra jellemző hullámhossz 10^{-8} m   d. A rádióhullámokra jellemző hullámhossz 10^{-4} m   e. egyik sem

11. A mechanika és az elektrodinamika törvényinek invarianciájáról a következőket állíthatjuk:

- a. A Galilei-transzformációra a Maxwell-egyenletek invariánsak.
- b. A klasszikus mechanika egyenletei invariánsak a Lorentz-transzformációra, ha az egyik inercia-rendszerből áttérünk egy másikra
- c. A klasszikus mechanika egyenletei invariánsak a Galilei-transzformációra, ha az egyik inercia-rendszerből áttérünk egy másikra
- d. A Maxwell-egyenletek invariánsak a Lorentz-transzformációra, ha az egyik inercia-rendszerből áttérünk egy másikra
- e. Egyik sem igaz.

12. A korrespondencia elve azt jelenti, hogy:

- a. az erő y komponense nem transzformálódik (standard boost).
- b. nagy sebességgel mozgó testek mozgásegyenletének megadásához a speciális relativitáselméletre van szükség, mert a klasszikus mechanika már nem alkalmazható.
- c. gyorsuló koordináta-rendszerben a mechanika mozgásegyenleteinek felírásához a tehetetlenségi erőket is figyelembe kell venni; ezek azonban jó közelítéssel elhanyagolhatók, ha kicsi a koordináta-rendszer gyorsulása.
- d. A speciális relativitáselmélet a $v \ll c$ határesetben visszaadja a klasszikus fizika egyenleteit.
- e. Egyik sem.

13. A laboratóriumi $\mathbf{K}$ inercia-rendszerben az x tengellyel párhuzamos, nyugalomban lévő ℓ_o hosszúságú rúd hosszát a $\mathbf{K}$ -hoz képest u sebességgel mozgó $\mathbf{K}'$ koordináta-rendszerben ℓ hosszúnak mérik, azaz a mozgási mérőhossz:

a. $\ell = \frac{\ell_o}{\sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}}$ b. $\ell = \ell_o \sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}$ c. $\ell = \ell_o \left(1 - \frac{1}{2} \frac{u^2}{c^2}\right)$ d. $\ell = \ell_o \left(1 + \frac{1}{2} \frac{u^2}{c^2}\right)$ e. egyik sem

14. A laboratóriumi $\mathbf{K}$ inercia-rendszerben egy nyugalomban lévő órán Δt idő telt el két esemény között. A $\mathbf{K}$ -hoz képest u sebességgel mozgó $\mathbf{K}'$ koordináta-rendszerben a két esemény között eltelt időtartamot $\Delta t'$ hosszúnak mérik, ahol $\Delta t'$:

a. $\Delta t' = \frac{\Delta t}{\sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}}$ b. $\Delta t' = \Delta t \sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}$ c. $\Delta t' = \Delta t$ d. $\Delta t' = \Delta t \left(1 + \frac{1}{2} \frac{u^2}{c^2}\right)$ e. egyik sem

15. Egy a $\mathbf{K}$ inercia-rendszer y tengelyével párhuzamosan terjedő lézernyaláb irányát a $\mathbf{K}$ -hoz képest $u=c/2$ sebességgel haladó $\mathbf{K}'$ koordináta-rendszerben az x' tengelyéhez képest a φ szöggel adhatjuk meg, ahol φ :

a. $\varphi = 153^\circ$ b. $\varphi = 120^\circ$ c. $\varphi = 90^\circ$ d. $\varphi = 23^\circ$ e. egyik sem

16. A speciális relativitáselmélet szerint minden inercia-rendszerben (mérve vagy kiszámítva) állandó a:

a. fénysebesség   b. két esemény távolsága   c. a sajátidő ($d\tau$)   d. két esemény között eltelt idő   e. egyik sem

17. A Michelson interferométerrel elmozdulást viszonylag pontosan lehet mérni. Az interferométer jellemző (gyakorlatban könnyen elérhető) pontossága a látható tartományban:

a. $\Delta x \sim 0,01$ mm   b. $\Delta x \sim 0,0001$ mm   c. $\Delta x \sim 0,1$ nm   d. $\Delta x \sim 0,001$ mm   e. egyik sem

18. Két m_o nyugalmi tömegű részecske halad egymás felé a laboratóriumi koordinátarendszerben u sebességgel, majd rugalmatlan ütközést szenvednek. Az így kialakult részecske tömege:

a. $M = 2m_o$ b. $M = 2m_o \sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}$ c. $M = \frac{2m_o}{\sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}}$ d. $M = \frac{2m_o \frac{u}{c}}{\sqrt{1 - \frac{u^2}{c^2}}}$ e. egyik sem

